

Serviciul Județean SALVAMONT- SALVASPEO Bihor

☒ Oradea, str. Sovata nr. 34/A, 410290, jud. Bihor, Romania,
tel.(+4)0359-436.022 ; fax (+4)0259 – 410.182 ; mobil. (+4)0724 - 212588 ; (+4)0744 -185081
e – mail : salvamontbihor@yahoo.com WEB site: www.salvamontbihor.ro

reprezentat juridic prin Asociația Salvatorilor Montani Bihor
sentință civilă no. 39/A/2002, Nr. RSAF 31/A/2002 ; cod fiscal 14639277
cont nr. RO93RNCB0032046499500001
Banca Comercială Română suc. “ Rogerius “ - Oradea

Departamentul Trasee

FIȘA TRASEULUI TURISTIC

Zona Parcul Natural Apuseni Nr. Traseu 14

14	Circuitul Izvoarelor Someșului Cald: P-na Vărășoia – P. Cetățile Rădesei – Belvedere – Căpița – Vl. Someșului Cald – Peștera Honu – Peștera Uscată – la sud de Vf. Cuciulata – <deviație spre Piatra Arsă pentru Stâna de Vale> – Peștera Cetățile Rădesei (pe la balcoane) – P-na Vărășoia
Masivul montan	Bihor-Vlădeasa
Tip de traseu	Traseu pentru vizitarea uneia din cele mai complexe și interesante zone carstice din Munții Bihor-Vlădeasa cu mai multe peșteri, canioane, izbucuri, grupate într-o regiune deosebit de sălbatică; practicabil numai vara.
Marcaj	Punct roșu (PR)
Descrierea traseului (capetele cu BOLD)	<p>Marcajul PR formează un dublu circuit larg, format din două circuite mai mici (Circuitul Cetăților Rădesei situat în SV, și Circuitul Cheilor Someșului Cald situat la NE), legătura dintre ele făcându-se în P-na Rădesei. Pentru a parcurge acest traseu există două variante de acces, cea principală, dinspre Cabana Vărășoia fiind marcată tot cu PR. Cealaltă posibilitate de acces este dinspre Valea Someșului Cald și are la rândul ei două variante, fie dinspre Vl. Someșului Cald, venind de la Ic Ponor, fie dinspre P-na Onceasa, venind de pe creasta Vlădeșei. Totuși, traseul cel mai preferat de turiști este cel care utilizează ramura de acces dinspre Cabana Vărășoia.</p> <p>Astfel, traseul PR pornește din dreptul Cabanei Vărășoia și continuă spre N, pe drum, împreună cu cele două magistrale BR și BA și cu traseul BG până în punctul unde acesta cotește în unghi drept ocolind o șa. Marcajul PR părăsește aici drumul și celelalte trasee și se înscrie pe pantă urcând până în șa, de unde începe apoi să coboare prin pădure, traversând un fir de apă (izvorul Văii Rădeasa). După încă patru traversări peste câteva izvoare de mică amploare, poteca urcă deasupra văii ajungând după câteva minute într-o poiană, pe o pantă înclinată, unde marcajul se bifurcă, de aici începând cele două circuite.</p> <p>Circuitul Rădesei: O ramură a marcajului traversează Peștera Cetățile Rădesei, iar cealaltă urcă pe versantul opus și trece pe deasupra peșterii. De la Vărășoia și până în acest punct se parcurg circa 20 minute. Pentru a ajunge jos la gura peșterii, trebuie coborât pe un grohotiș, în acest scop fiind montat un lanț de susținere, apoi se traversează apa fie prin vad, fie pe un pod amenajat, ajungând la portalul peșterii, înalt de peste 15 m. Traversarea Cetăților Rădesei se poate face doar la ape mici, în timpul verii, utilizând amenajările de siguranță din peșteră. Este important de menționat că datorită viiturilor mari, în fiecare an amenajările de siguranță (podul de la intrare, respectiv amenajările din peșteră) sunt parțial distruse necesitând o întreținere continuă. Intrarea în peșteră se face pe malul stâng al apei, pe o terasă de stâncă, după 10 m, peștera lărgindu-se într-o sală mare, mai ales spre stânga. Urmând firul apei, se urcă pe o stâncă, apoi se coboară pe o scară de lemn până jos la firul apei. După o traversare prin patul apei se ajunge într-o sală mare luminată natural prin cele 4 hornuri din tavan. După traversarea sălii, se ajunge într-o porțiune mai îngustă, ieșind într-un canion îngust în care lumina pătrunde cu greutate. După o coborâre anevoioasă pe niște bușteni, traseul iese brusc într-o poiană verde. Întregul parcurs al peșterii măsoară 260 m și se parcurge în 20 minute, lumina artificială fiind necesară doar pe mici porțiuni. P-na Rădesei, unde se găsește și un loc de popas, precum și un panou de informare turistică, este presărată cu molizi înalți și străjuită de pereți de calcar. Aici confluează Pârâul Rădeasa care iese din peșteră cu Pârâul</p>

Feredeau care vine din stânga și formează o frumoasă cascadă de 5 m înălțime, acesta reprezentând punctul din care valea ia numele de Someșul Cald. În P-na Rădeasa, marcajul se ramifică, o ramură urcând pe versantul stâng și întorcându-se pe deasupra peșterii până la intrarea acesteia, închizând Circuitul Rădesei.

Circuitul Someșului Cald: Altă ramură se continuă aval ajungând în curând la o stâncă pe care sunt trasate două săgeți, una pentru DUS și una pentru ÎNTORS. Recomandarea Serviciului Public Județean Salvamont Bihor este ca traseul să fie parcurs spre **stânga**, revenindu-se pe ramura din **dreapta**. Motivația o reprezintă faptul că parcurgerea spre dreapta presupune coborârea unei pante abrupte cu grohotiș, care e mult mai dificil de coborât decât de urcat.

Dat fiind că ambele variante de circuit sunt practicabile, descrierea traseului se va face în ambele sensuri:

- **Spre stânga:** Urmând săgeata spre stânga, traseul depășește un mic pinden de stâncă după care traversează firul văii și urcă prin pădure, continuându-se pe curbă de nivel în urcuș ușor și ajunge la un prim punct de belvedere asupra Cascadei Moloch, spectaculoasă mai ales la ape mari. Continuând traseul, se ajunge la un marcaj de derivație (PRCR) care coboară la Peștera Moloch situată pe firul văii. Urmând traseul principal în urcuș, se ajunge la baza unui perete de stâncă, Cuciulata, situat la 100 m diferență față de patul văii. În continuare, pe curba de nivel, traseul ajunge la Peștera Honu, vizibilă în întregime. Este de fapt un culoar fără formațiuni deosebite care se termină cu un horn înfundat. De la peșteră, traseul coboară abrupt prin pădure, pe lapiezuri acoperite cu sol lunecos și vegetație ierboasă, până la drumul forestier care vine de la Ic Ponor, pe Valea Someșului Cald. În acest punct se găsește și un izbuc cu apă bună de băut. De aici, pentru parcurgerea celui alt versant al cheilor, e necesară traversarea Someșului Cald, prin apă, neexistând punte. De aici, traseul urcă în serpentine prin pădure ocolind un pilon de calcar numit Căpița, după care se înscrie pe curba de nivel prin pădure, pe la baza unui perete de calcar. În curând, poteca ajunge la o pantă accentuată cu grohotiș instabil și cu porțiuni cu pământ lunecos, pe care îl urcă în serpentine. Este indicat să se păstreze un interval mare între persoane pentru a limita riscul de accidente datorate pietrelor dislocate. Aproape de baza grohotișului, se desprinde o ramificație la dreapta unde se află o crăpătură în stâncă, numită, impropriu, Peștera Cuptorul, de unde se deschide pentru prima oară de pe acest versant, o vedere spectaculoasă asupra văii. Urcând în continuare grohotișul, se ajunge deasupra unei formațiuni stâncoase numită Cuptorul, o altă deviație spre dreapta duce spre un impresionant punct de belvedere. De aici se poate admira cursul Someșului ca un fir îngust de apă printre pereții de calcar, la o diferență de altitudine de circa 120 m. Revenind la marcaj, traseul se continuă prin pădure, pe curba de nivel, până la alt punct de belvedere spectaculos (cota 1342 m). De aici, traseul urmează buza versantului și traversează firul unei ape care se prăbușește în Someș prin Cascada Moloch, observată de pe versantul opus. În continuare, marcajul coboară prin pădurea de molid îndepărtându-se de firul principal al văii și traversând izvoarele unui afluent de dreapta, după care revine la aceasta și iese în Poiana Rădesei.

- **Spre dreapta:** Urmând săgeata spre dreapta, la început, marcajul se îndepărtează de firul principal al văii pentru a traversa izvoarele unui afluent de dreapta, apoi urcă printr-o pădure de molid traversând firul unei ape care se prăbușește în Someș prin cascade spectaculoase (purând numele de Moloch), invizibile însă din acest punct. Continuând pe curba de nivel, prin pădure, se ajunge într-un punct unde poteca face o ramificație până la buza versantului la un spectaculos punct de belvedere (cota 1342 m). Din P-na Rădeasa până aici se parcurg 40 minute. După revenirea la marcaj, poteca urcă spre dreapta până deasupra unei formațiuni stâncoase numită Cuptorul, pe care o străbate pe la partea superioară. O nouă deviație spre stânga duce spre un impresionant punct de belvedere. De aici se poate admira cursul Someșului ca un fir îngust de apă printre pereții de calcar, la o diferență de altitudine de circa 120 m. Revenind iarăși la potecă, aceasta coboară în serpentine o pantă abruptă pe grohotiș instabil cu porțiuni de pământ lunecos. Este indicat să se păstreze un interval mare între persoane pentru a limita riscul de accidente datorate pietrelor dislocate. Aproape de baza grohotișului, se desprinde o ramificație la stânga unde se află o crăpătură în stâncă, numită, impropriu, Peștera Cuptorul, de unde se deschide pentru ultima oară de pe acest versant, o vedere spectaculoasă asupra văii. Poteca continuă să coboare prin grohotiș apoi se înscrie pe curba de nivel spre dreapta, prin pădure, pe la baza unui perete de calcar. Traseul mai ocolește un pilon de calcar numit Căpița, după care continuă prin pădure coborând în serpentine până la firul Văii Someșului Cald. Neexistând punte, traversarea se face direct prin apă. De partea opusă a văii traseul se întâlnește cu drumul forestier care vine de la Ic Ponor, pe Valea Someșului Cald. Aceasta este cealaltă cale de acces în Circuitul Someșului Cald, marcată tot cu PR. Chiar pe marginea drumului, sub peretele de stâncă se află un izbuc cu apă bună de băut. Pentru a continua circuitul, înapoi pe versantul stâng al Someșului, marcajul PR urcă abrupt pe o potecă prin pădure, printre lapiezuri și

	<p>porțiuni cu sol lunecos. După aproximativ 15 minute traseul trece prin fața unei peșteri, Peștera Honu, care poate fi vizitată până la capăt. Este de fapt un culoar, fără formațiuni deosebite, care se termină cu un horn înfundat. De la peșteră, poteca cotește spre stânga pe curba de nivel, la 100 m diferență față de patul văii, pe sub un perete de stâncă numit Cuciulata, apoi se continuă drept prin pădure. După o scurtă coborâre, din traseu se desprinde o derivație, marcată cu punct roșu în cerc roșu, care coboară spre firul văii, până la Peștera Moloch. Traseul principal se continuă înainte, apropiindu-se la un moment dat de buza versantului, pentru un ultim punct de belvedere asupra Cascadei Moloch, spectaculoasă mai ales la ape mai mari. Traseul continuă prin pădure pe curbă de nivel cu mici urcușuri și coborâșuri după care coboară spre firul văii pe care-o traversează, apoi urcă ușor pe versantul opus pentru a coborî din nou în P-na Rădesei închizând circuitul Someșului Cald.</p> <p>De aici, pentru a reveni la Vărășoia și a încheia și Circuitul Rădesei trebuie urmată poteca din dreapta, care urcă pieptiș circa 10 minute pe niște colți de stâncă până deasupra peșterii, după care se continuă prin pădure. Spre stânga se poate observa canionul Rădesei la 30 de m mai jos și deschizătura terminală a peșterii. Continuând traseul, tot pe stânga se trece pe lângă două avene, care sunt de fapt ferestrele prin care lumina pătrunde în peșteră. De la ultimul aven, traseul mai parcurge circa 100 m prin pădurea de molid după care coboară la stânga pe un grohotiș mărunț ajungând înapoi la firul Văii Rădeasa, înainte de portalul peșterii și închizând astfel circuitul. Circuitul Rădesei durează circa 2 ore.</p> <p>Întoarcerea la Cabana Vărășoia se face pe același traseu PR în sens invers.</p>
Lungime în km	<p>(din care 2,3 km e distanța Cab. Vărășoia – P. Cetățile Rădesei, care se parcurge de două ori, în ambele sensuri)</p> <p>Circuitul complet (cu plecare și sosire de și la Cab. Vărășoia): 9,4 km</p> <p>Circuitul Someșului: 4 km</p> <p>Circuitul Rădesei: 1 km</p> <p>Total dus: 4,7 km</p> <p>Total întors: 4,8 km</p>
Diferență de nivel (total)	<p>La DUS:</p> <p>Urcușuri cumulate: 300 m</p> <p>Coborâșuri cumulate: 231 m</p> <p>La ÎNTORS:</p> <p>Urcușuri cumulate: 282 m</p> <p>Coborâșuri cumulate: 214 m</p>
Timp de parcurgere	Total: 6 h dus-întors la Cab. Vărășoia din care 4 h (doar circuitul dublu Rădeasa și Cheile Someșului Cald)
Coordonate GPS	<p>Cabana Vărășoia: 46.61031; 22.70987</p> <p>Intrare în Circuitul Rădesei: 46.63088; 22.70888</p> <p>Loc de popas P-na Rădeasa: 46.63290; 22.71012</p>
Accesibil : Vara / Iarna / Permanent.	Practicabil numai vara. Recomandarea Serviciului Public Județean Salvamont Bihor este ca acest traseu să fie parcurs în forma cifrei 8, cu începere spre dreapta în circuitul Rădesei și spre stânga în circuitul Someșului Cald . Traseu cu porțiuni dificile, nerecomandat turiștilor neantrenați, interzis iarna .
Nr. de semne aplicate	700
Nr. de stâlpi	4
Nr. de săgeți indicatoare	3
Nr. de hărți și amplasamentul lor	3, în Poiana Rădeasa, la ieșirea din circuit, și în Campingul de la Runcu Ars
Stare traseu	Bună
Stare marcaj	Bună
Lucrări necesare de executat	Degajări de arbori (în fiecare vară) Ocazional, refacerea echipărilor din Peștera Cetățile Rădesei
Refugii/adăposturi pe traseu Capacitatea nr. loc/Starea lor	Campare: Cabana Padiș, Camping „La Grajduri”, Camping Runcu Ars Cazare la hotel, pensiune, cabană: Cab. Vărășoia, Cab. Padiș, Ic Ponor
Grad de dificultate	Mare
Importanță traseu	Ridicată
Acces în zonă	<p>Cu mașina:</p> <ul style="list-style-type: none"> - către Cab. Vărășoia (pe ruta Sudrigiu – Pietroasa – Boga – Scărița – Cab. Vărășoia ~43 km) - către Runcu Ars pe ruta Huedin – Răchițele – Ic Ponor – Runcu Ars ~35 km)
Anul omologării traseului	2008

Profil transversal:

